

Nicávím – Hűnek maradni

Nicávím hetiszakasz tartalma נצבים

Szakaszunk – Nicávím (5Mózes 29:9–30:20) – leírja, miként gyűjtötte egybe Mózes a nép apraját-nagyját, hogy utolsó figyelmeztetést intézzon hozzájuk: maradjanak hűek Istenhez és Tórájához. Mózes felvillantja a megtérés lehetőségét.

Izrael egysége: „Itt álltok a mai napon ti mindnyájan az Örökkévaló, a ti Istenetek színe előtt, fejeitek, törzseitek, véneitek és tisztartóitok, Izrael minden férfija; gyermekeitek, feleségeitek és a te jövevényed, aki táborodban van a favágódtól a vízmerítődig.” – 5Mózes 29:9–10.

Az eljövendő megváltás: Mózes figyelmeztet ugyan a számkivetésre és az Ország elnéptelenedésére, amely mindenképpen bekövetkezik, ha Izrael elhagyja az Örökkévaló törvényeit, de aztán azt prófétálja, hogy végül „megtérsz az Örökkévalóhoz, a te Istenedhez... Ha lesz a te eltaszítottságod az ég szélén, onnan is összegyűjt téged az Örökkévaló, a te Istened és onnan is elhoz... és bevisz téged az Örökkévaló, a te Istened az országba, amelyet elfoglaltak őseid.” – 5Mózes 29:11–30-9.

A Tóra teljesíthetősége: „Mert ez a parancsolat, amelyet neked a mai napon parancsolok, nem utolérhetetlen neked és nem távol eső. Nem az égben van... És nem a tengeren túl van... Hanem nagyon közel van hozzád az ige, szájadban és szívedben van, hogy megtegyed.” – 5Mózes 30:11–14.

A választás szabadsága: „Lásd, eléd tettem a mai napon az életet és a jót, a halált és a rosszat, azzal, hogy megparancsolom ma neked, hogy szeresd az Örökkévalót, a te Istenedet, az Ő útjain járva és megtartva parancsolatait... elébed tettem az életet és a halált, az áldást és az átkot. Válaszd tehát az életet!” – 5Mózes 30:15–20.

שבת שלום

Glitzenstein rabbi: Nicávim

Egy üzletember nem gondol minden nap az üzlet pénzügyi egyenlegére. Tele a feje a mindennapi találkozókkal, tárgyalásokkal, elmerül az üzletvezetésben. De időnként ki kell szállnia a mókuskerékből, át kell rágnia magát a könyvelésen, kiszámolni a bevételt, kiadást, hogy lássa, merre tart a vállalkozása, megéri-e a befektetett munka, elégendő hasznot termel, vagy épp ellenkezőleg.

Bár az élet nem üzlet, mégis meg kell figyelnünk időnként, hogy állunk. **Előre haladunk-e személyes életünkben, vagy hanyatlunk?** Minden év végén kiderül, hogy egy kicsit azért haladtunk előre, és persze mindig látjuk azt is, hogy min tudnánk még javítani. Még a zsidó szellemi életünkben is így van. Időről időre megállunk és megvizsgáljuk kapcsolatunkat a **Teremtővel**.

Mit teszünk a rosszaságokkal? Mit teszünk, amikor hibát és vétket találunk? Heti szakaszunkban tűnik fel a megtérés (**tsuva**) fogalma. A **tsuva** nem csak bűnözőkre és gyilkosokra vonatkozik, hanem mindenkire, bármilyen helyzetben. Nem olyan ijesztő ám, mint gondolnánk. A **tsuva** nem követeli az embertől, hogy legyen más. Nem kell megváltoztatni a lelket és nem kell kibújni a bőrünkben. Csak annyit kell tenni, hogy kapcsolódjunk önmagunkhoz.

A világon mindenütt a **tsuva** fogalma a megbánást jelenti. Az ember, aki olyasmit tett, amit nem kellett volna, megbánja tettét, és megfogadja, hogy jobban fog viselkedni, megváltozik. Eldönti, hogy új lapot nyit az életében, hogy az más legyen. Nem csak a tetteit, de a rossz cselekedetekre ösztönző gondolkodásmódját is meg kell változtatnia, hogy elérje célját, ami nem könnyű feladat.

Ellenben a zsidóknál ez kicsit máshogy van. Itt nem kell más emberré válni, hanem csak újra önmagunkká. Az ember, valódi igazi önmagává, zsidóbb, jobb, tisztessége-sebb önmagává. Mert a zsidó lélek eleve össze van kötve **Istennel**. A természeténél fogva vágyik a szellemiségre, hitre, hagyományra és reményre. Ha a mindennapi élet-vezetése megváltozott, akkor azon kell dolgoznia, hogy megjavítsa azt, és máris elő-tűnik a tiszta lélek, aki benne lakik.

A zsidó olyan, mint a gyémánt. Senki nem dob el egy koszos gyémántot, csak azért, mert le kell tisztítani róla a koszt. A zsidó is, ha beszennyeződik bűnnel és rosszasá-gal, akkor is gyémánt, melyet csak csiszolni kell. Ezekben a napokban, az év utolsó napjaiban és **Rosh Hashana** előtt, amikor **Isten** az egész világot megjavítja a mi fel-adatunk az, hogy javítsunk a viselkedésünkön, a tetteinken, ezáltal visszatérjünk ön-magunkhoz, hogy szorosabban kapcsolódjunk **Istenhez**.

לשנה טובה ומתוקה תכתב ותחתם!

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Chájim Saul Glitzenstein: Ceréljünk!!!

Most az **Elul hónapban** vagyunk – mindenki a megtérésről beszél. De amikor az emberek azt mondják: „**megtérés**” (héberül: תשובה, **tesuvá**), **mire gondolnak?** Hátra nézni. Leülni és végiggondolni: **Mit tettem tavaly? Miben hibáztam? Miért kell megbánnom? Hogyan javítsam ki? Általában mi lesz az ilyen hozzáállás eredménye?** Sok fájdalom, szomorúság, bűntudat. Az ember könnyen depresszióba esik.

A **chaszidizmus** azt mondja: **a megtérés lényege nem a múltban való vájkálás.** A megtérés lényege az elhatározás a jövőre nézve. Nem hátra kell nézni, hanem előre. Nem kétségbeesni, hanem új lapot kezdeni. A **Tórából** ismerünk valakit, aki hátránézett – és mi történt vele? Sóoszloppá vált!

Mert amikor az ember a múltját túrja, csak düh tölti el önmaga iránt, csalódás és szégyen. És semmi jó nem származik belőle. De, amikor azt mondja: „**Ami volt – volt. Mostantól új lapot kezdlek!**” – az életet és örömet hoz. Ez hoz valódi változást.

Egy **chaszidról** mesélik, aki **Elimelech** rabbihoz, a **lizsenszki** szenthez fordult, hogy megértse, mi a megtérés. A **rebbe** egy másik városba küldte, egy kocsmába. **Jom Kippur** előestéjén belépett oda, és látta, hogy az emberek isznak, részegeskednek, zűrzavar van. Azt gondolta magában: „**Mi köze ennek a megtéréshez?**”

Éjfél körül a kocsmáros mindenkit elküldött, és bezárta a helyet. Aztán elővett két füzetet. Az elsőben az állt, mivel tartozik ő az **Örökkévalónak**: mikor mulasztott el **micvát**, mikor bántott meg embereket, kinek nem adott vissza aprópénzt. A másodikban az állt, mivel tartozik neki az **Örökkévaló**: minden szenvedés, ami érte, lopások, veszteségek, verések, amit zsidósága miatt kapott. Amikor befejezte, keservesen sírt. Végül az **Örökkévalóhoz** fordult, és azt mondta: „**Hiszen végül is Jom Kippur estéje van. Ki kell békülnünk. Te nem tartozol nekem, én sem tartozom neked. Kezdjünk új lapot.**” Fogta a két füzetet, a feje fölért megforgatta, mint a **kaparot szokás**, majd a tűzbe dobta.

A **chaszid**, aki mindezt látta, megértette: Ez a megtérés értelme – új lapot kezdeni. Barátaim! Ez az üzenet nemcsak az **Örökkévalóval** való kapcsolatunkban igaz, hanem az emberekkel való kapcsolatunkban is. Sokan évtizedekig hurcolják magukkal a haragot és a régi sérelmeket. Ha valóban békét akarunk kötni – nem kell felnyitni a múlt összes sebeit. Az csak újabb veszekedéshez vezet. A helyes út egyszerűen az: újakezdeni.

Boldog és édes új évet kívánok!

Streit Sándor: Beköszöntő 5786.

Kedves Hittestvérem!

Kívánok neked és az egész családnak egészséges boldog örömteli 5786-os zsinagógai évet.

Vannak, akik eltávolodtak szeretett zsinagógánktól a Nagy Fuvarostól, pedig szüleik, nagyszüleik el sem tudták képzelni, hogy máshova menjenek dávenolni. Nálunk továbbra is Budapesten egyedülálló módon minden nap reggel és este tartunk imádkozást.

Jó volna ismét üdvözölni a régi barátokat és ismerősöket.

AZ ŐSZI NAGYÜNNEPEKRE SIKERÜLT MEGÁLLAPODNI EGY IZRAELI KÁNTORRAL, AKI MAJD VEZETI AZ IMÁDKOZÁSOKAT DALLAMAIVAL MEGIDÉZI A RÉGI HAGYOMÁNYOS ÉS MODERN DALLAMOKAT.

A Rabbinkal együttműködve azon fáradozunk, hogy minden a leghasznosabb és legjobb legyen ahhoz, hogy imádkozhassunk az Örökkévalóhoz valamennyien együtt.

Mellékletben küldjük az őszi nagyünnepek imarendjét, annak érdekében, hogy mindenki pontosan lássa a dátumokat és időpontokat.

Kívánok valamennyiünknek bepecsételést boldog békés egészséges következő évre, hogy együtt lehessünk és folytathassuk tevékenységünket.

Streit Sándor

elnök

Elul hó.

(Fuvarpress)

Rabbi Jonatan Sacks: Egy pályafutás vége

A nagy átmenet hamarosan bekövetkezik. **Mózes** vezetői pályafutása a végéhez közeledik, és **Józsué** vezetése kezdődik. **Mózes** megáldja utódját. Aztán **Isten** is megteszi. Figyeljétek figyelmesen, hogy mit mondanak, és milyen finom különbség van közöttük. **Ezt mondja Mózes:**

„Légy erős és bátor, mert el kell menned ezzel a néppel arra a földre, amelyre az Örökkévaló megesküdött őseiknek, hogy nekik adja, és fel kell osztanod közöttük örökségül.” (5Mózes 31:7)

És ezt mondja Isten:

„Légy erős és bátor, mert te fogod elvezetni az izraelitákat arra a földre, amelyet esküvel ígértem nekik, és én magam leszek veled.” (5Mózes 31:23)

A különbség a héberben még kisebb, mint az angolban. **Mózes** a **tavo** ígét használja, ami annyit tesz: „menj vele”. **Isten** a **tavi** ígét használja, „hoz”. Ez a legapróbb árnyalatnyi különbség, de **Rási** azt mondja, hogy a szavak jelentése világoktól különbözik. Két teljesen különböző vezetési stílusra utalnak. Íme **Rási** kommentárja:

Mózes így szólt **Józsué**hez: „Gondoskodj róla, hogy a nemzedék vénei veled legyenek. Mindig az ő véleményük és tanácsuk szerint cselekedj.” A Szent, áldott legyen Ő, azonban **ezt mondta Józsué**nak: „Mert te fogod bevinni az izraelitákat arra a földre, amelyet megígértem nekik” - vagyis: „Bevinni őket, akár akaratuk ellenére is. Minden rajtad múlik. Ha szükséges, fogj egy botot, és üsd őket fejbe. Egy nemzedéknek csak egy vezetője van, nem kettő”. (**Rási az 5Mózes 31:7-ről**).

Mózes azt tanácsolja utódjának, hogy konzultáció és konszenzus útján vezessen. **Isten** azt mondja **Józsué**nak, hogy határozottan és tekintéllyel vezessen. Még ha az emberek nem is értenek veled egyet - tanácsolja neki -, akkor is előlről kell vezetned. **Légy világos. Légy határozott. Légy erős.**

Ez egy furcsa megjegyzés **Rásitól**, figyelembe véve azt, amit máshol tanultunk **Isten** és **Mózes** vezetői stílusáról. Hallgassuk meg először **Rási** megjegyzését **Isten szava**ira közvetlenül az emberiség megteremtése előtt: „Teremtsünk embert a mi képünkre, a mi hasonlatosságunkra” (1Mózes 1:26). Kik azok a „mi”? Kikhez és miért szól Isten? **Rási** azt mondja: „Mi vagyunk az Isten, és mi vagyunk a mi emberünk:

Innen tanuljuk meg **Isten** alázatosságát. Mivel az **ember** az **angyalok** képmására [**teremtett**], azok féltékenyek lehetnek rá. **Ő** ezért konzultált velük. Hasonlóképpen, amikor királyok felett ítélkezik, konzultál a mennyei udvarával.

Rabbi Jonatan Sacks: Egy pályafutás vége

Bár ők [az angyalok] nem segítettek a teremtésében, és [a vers megfogalmazása] talán alkalmat ad az eretnekeknek a lázadásra, [mindazonáltal] a Szentírás nem zárkózik el az udvariasság és az alázatosság tulajdonságának tanításától, hogy a nagyobbak konzultálnia kell a kisebbel, és engedélyt kell kérnie tőle (1Mózes Rabbá 8:9). (Rási az 1Mózes 1:26-ról)

Ez egy figyelemre méltó kijelentés. **Rási** azt **mondja**, hogy az **ember megteremtése előtt Isten konzultált az angyalokkal**. Nem azért tette ezt, mert szüksége volt a segítségükre: nyilvánvalóan nem volt rá szüksége. Azért sem, mert szüksége volt a tanácsukra: Már elhatározta, hogy megteremti az emberiséget. Azért tette, hogy tiszteletet mutasson irántuk, hogy megelőzze az emberrel szembeni féltékenységüket, hogy elkerülje a neheztelésüket amiatt, hogy nem konzultáltak velük egy ilyen sorsdöntő döntésről, és hogy megmutassa nekünk - az olvasóknak - azt az alapvető igazságot, hogy a nagyság együtt jár az alázattal.

Isten volt tehát az, aki a **Mózes** által **Józsué**nek adott tanács szerint cselekedett: „**Győződj meg róla, hogy mások is veled vannak. Konzultáljatok. Fogadd meg a tanácsukat**”.

Másrészt **Mózes** úgy cselekedett, ahogyan **Isten** tanácsolta **Józsué**nek. „**Ha szükséges, fogj egy botot, és üsd fejbe őket**”. Nem ezt tette-e átvitt értelemben **Mózes** **Kádesnél**, amikor szavaival és botjával ütötte a népet és a sziklát (4Mózes 20:1-12), amiért **Isten** elítélte, hogy nem mehetett be az ígért földjére?

Úgy tűnik tehát, hogy **Isten** olyan szavakat mond, amelyeket mi **Mózes** vezetési típusához társítunk - szilárd, erős, határozott -, **Mózes** pedig azt a fajta vezetést - konszenzusos, konzultatív - támogatja, amelyet **Rási** **Istennel** társít. Bizonyára fordítva kellett volna lennie.

Azonban talán **Rási** valami mélyrehatót akar mondani nekünk. **Mózes** **élete végén felismerte vezetésének egyik nagy kudarcát. Kivezette az izraelitákat Egyiptomból, de nem vezette ki Egyiptomot az izraelitákból**. Megváltoztatta népe sorsát, de nem változtatta meg a jellemét. Most jött rá, hogy ehhez másfajta vezetésre van szükség, olyanra, amely visszaadja a felelősséget a nép egészének, és különösen a véneknek.

Amíg van egy **Mózes**, aki csodákat tesz, addig az embereknek nem kell felelősséget vállalniuk magukért. Ahhoz, hogy fejlődhessenek, **Józsué**nek részvételi vezetést kellene folytatnia, bátorítania kellene a különböző nézeteket és meghallgatnia őket, még akkor is, ha ez azt jelentené, hogy lassabban kell haladnia.

Rabbi Jonatan Sacks: Egy pályafutás vége

Ez az átalakító vezetés, és megköveteli a vezetőtől, hogy részt vegyen abban, amit a kabbalisták tsimtsumnak, önmegtagadásnak neveztek.

Vagy ahogy Rashi fogalmaz: „Győződj meg róla, hogy a generáció vénei veled vannak. Mindig az ő véleményük és tanácsuk szerint cselekedj” (**Rási az 5Mózes 31:7-hez**).

Ami Istent illeti, **Ő nem változtatta meg a véleményét**. Nem azt javasolta, hogy **Józsué** általában tekintélyelvű vezető legyen. Azt javasolta, hogy **Józsué**nak ezt csak egyszer kell megtennie.

Figyelmesen hallgassátok meg a verset:

„Mert te vezeted be az izraelitákat a földre.” (**5Mózes 31:23**).

Emlékezzünk vissza, hogy volt egy alkalom, amely egy egész nemzedéket halálra ítelt a pusztában - a kémek epizódja, amelyben a népnek nem volt elég hite és bátorsága ahhoz, hogy belépjen a földre és birtokba vegye azt.

Ekkor két férfi - **Józsué** és **Káleb** - szilárdan kiállt, és ragaszkodott a másik **10 kém ellenében** ahhoz, hogy **meg tudják hódítani a földet**, és **le tudják győzni az ellen-ségeiket**.

Isten azt mondta **Józsué**nak, hogy lesz egy **jövőbeli próbatétel**, amelyben **szilárdan kell állni, még a többséggel szemben is**, és ez akkor jön el, amikor át akartok kelni a **Jordánon**. Ekkor fennáll a veszély, hogy a nép enged a félelemnek.

Ekkor az önök vezetése nem a konzultációban és a konszenzusban fog állni, hanem abban, hogy nem engedik meg az ellenvéleményt. Ez az, amikor „**minden rajtad fog múlni. . . Egy generációnak csak egy vezetője van, nem kettő**”. Néha még a leg-konszenzuszosabb vezetőknek is előről kell vezetniük, és magukkal kell vinniük az embereket.

Van idő a megbeszélésre és van idő a cselekvésre, van idő a megegyezésre való törekvésre és van idő a megegyezésre való várakozás nélküli előrehaladásra. Ezt mondta **Józsué**nak **Isten** és **Mózes** is a maga különböző módján.

Egy vezetőnek bátornak kell lennie ahhoz, hogy vezessen, türelmesnek kell lennie ahhoz, hogy tanácskozzon, és bölcsnek kell lennie ahhoz, hogy tudja, mikor van itt az ideje mindegyiknek.

לשנה טובה ומתוקה תכתב ותחתם!

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR

LXVIII. RÉSZ

Amikor valaki újholdat lát, annak a következő áldást kell elmondania: „Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Ura, ki egy szavával megalkotta az egeket, és leheletével minden seregét! Szabályozta idejüket, s nem engedi, hogy változtassanak feladatukon. Azok meg örömmel teljesítik teremtetők kívánságát – igazságosan cselekszik Ő, és igaz, amit tesz. Meghagyta a Holdnak, hogy megújhódjék szép koronaként azok számára, kiket Isten ölében hord, mert azok is ugyanúgy meg fognak újulni, hogy dicsőíthessék Teremtetőjüket uralma dicsőségéért. Áldott vagy Te, Örökkévaló a hónapok megújítója!”

17. §. Ezt az áldást állva kell elmondani, mert aki a megfelelő időben mond áldást a Holdra, az úgy tekintendő, mint aki az **Isteni Jelenlétet** köszönti.

Ha valaki az első este nem mondja el az **áldást**, megteheti a **hónap tizenhatodik napjáig, teliholdig**.

18. §. Aki a kedd este kezdődő huszonnyolc éves ciklus elején, a tavaszi napéjegyenlőség napján látja a Napot, [**annak áldást kell elmondania**]. Ha szerda reggel pillantja meg a Napot, el kell mondanania az „...**aki megismétli a teremtés művét!**” áldást.

Hasonlóképpen az „...**aki megismétli a teremtés művét!**” áldást kell elmondani olyankor is, amikor a Hold a hónap elején eléri a [**Bak**] állatövi csillagképet, amikor is nem mutat se délre, se északra. Hasonlóképpen kell tenni, mikor a külön-külön szférákban keringő többi öt csillag bármelyike eléri a **Bak csillagkép**hez, és nem mutat se északra, se délre, és amikor a **Bak csillagkép** emelkedni látszik [**az égbolt**] keleti szegletében.

Pogányok települése

19. §. Amikor valaki pogány települést pillant meg, olyankor ezt a verset kell elmondania: „**A gögösök házát kiszakítja az Örökkévaló.**” Ha elhagyott pogány települést pillant meg, akkor pedig ezt a verset kell mondanania: „**Megtorlásnak Istene, megtorlásnak Istene, jelenj meg!**” Amikor valaki pogány sírokat pillant meg, akkor ezt a verset mondja: „**Megszégyenült anyátok nagyon...**”

A fürdőben

20. §. Aki fürdőházba lép be, mondja ezt az áldást: „**Legyen a Te akaratod, Örökkévaló Istenünk, hogy engedj engem békében belépni és távozni, és ments meg ettől és hasonlóktól a jövőben!**” A fürdőből távozva azt kell mondanai: „**Hálát adok Neked, Örökkévaló Istenünk, hogy megmentettél a tűztől!**”

Érvágásra

21. §. Aki eret vágatni készül, ezt mondja: „**Legyen a Te akaratod, Örökkévaló Istenünk, hogy ez a cselekedet gyógyulást hozzon nekem, mert Te nagylelkű gyógyító vagy,**” Utána ezt az áldást kell elmondani: „**Áldott vagy, Te, Örökkévaló... betegek gyógyítója!**”

Könyörületkérés

22. §. Aki a gabonaraktára tartalmát megmérni indul, mondja ezt: „**Legyen a Te akaratod, Örökkévaló Istenem, hogy áldást küldj kezem munkájára.**” A mérés megkezdésekor ezt kell mondanai: „**Áldott legyen, aki áldást küld erre a gabona-halomra!**”

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND SZEPTEMBER 1. – 30. KÖZÖTT

1.	hétfő		7,00	19,00	8.
2.	kedd		7,00	19,00	9.
3.	szerda		7,00	19,00	10.
4.	csütörtök		7,00	19,00	11.
5.	péntek	⚡ 18,57	7,00	19,00	12.
6.	szombat	Ki Técé Vége: 20,01	8,00	18,45	13.
7.	vasárnap		8,00	19,00	14.
8.	hétfő		7,00	19,00	15.
9.	kedd		7,00	19,00	16.
10.	szerda		7,00	19,00	17.
11.	csütörtök		7,00	19,00	18.
12.	péntek	⚡ 18,43	7,00	18,45	19.
13.	szombat	Ki Távó Vége: 19,46	8,00	18,30	20.
14.	vasárnap	Szlichtot 1.	7,00	18,45	21.
15.	hétfő	Szlichtot	6,30	18,45	22.
16.	kedd	Szlichtot	6,30	18,45	23.
17.	szerda	Szlichtot	6,30	18,45	24.
18.	csütörtök	Szlichtot	6,30	18,45	25.
19.	péntek	Szlichtot ⚡ 18,29	6,30	18,30	26.
20.	szombat	Nicávim Vége : 19,32	8,00	18,15	27.
21.	vasárnap	Szlichtot	7,00	18,30	28.
22.	hétfő	Erev Ros Hásáná ⚡ 18,23	6,30	18,30	29.
23.	kedd	Ros Hásáná 1. ⚡ 19,25	8,00	18,30	1.
24.	szerda	Ros Hásáná 2. Vége : 19,23	8,00	18,45	2.
25.	csütörtök	Szlichtot, Gedáljá böjtje Vége: 19,06	6,30	18,30	3.
26.	péntek	Szlichtot ⚡ 18,15	6,30	18,15	4.
27.	szombat	Vájélech Sabbath Suvó Vége: 19,17	8,00	18,00	5.
28.	vasárnap	Szlichtot	7,00	18,15	6.
29.	hétfő	Szlichtot	6,30	18,15	7.
30.	kedd	Szlichtot	6,30	18,15	8.

E

L

U

L

T

I

S

R

I

לשנה טובה תכותבו !

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI ZSINAGÓGA 2025. ŐSZI NAGYÜNNEPI IMAREND

22.	hétfő	Erev Ros Hásáná	18,23	6,30	18,30	29.
23.	kedd	Ros Hásáná 1.	19,25	8,00	18,30	1.
24.	szerda	Ros Hásáná 2. Vége : 19,23		8,00	18,45	2.
25.	csütörtök	Szlichot, Gedáljá böjtje Vége: 19,06		6,30	18,30	3.
26.	péntek	Szlichot	18,15	6,30	18,15	4.
27.	szombat	Vájélech Sabbat Suvó Vége: 19,17		8,00	18,00	5.
28.	vasárnap	Szlichot		7,00	18,15	6.
29.	hétfő	Szlichot		6,30	18,15	7.
30.	kedd	Szlichot		6,30	18,15	8.
1.	szerda	Szlichot MINCHA IMA: 13,00 EREV JOM KIPPUR 18,04		6,30	18,15	9.
2.	csütörtök	JOM KIPPUR MÁZKÍR: kb: 12,30 NILE: 18,00 vége: 19,07		8,00	18,00	10.
3.	péntek		18,00	7,00	18,00	11.
4.	szombat	HÁÁZINU vége: 19,03		8,00	17,45	12.
5.	vasárnap			8,00	18,00	13.
6.	hétfő	EREV SZUKKOT	17,54	7,00	18,00	14.
7.	kedd	SZUKKOT 1.	18,57	8,00	18,00	15.
8.	szerda	SZUKKOT 2. vége: 18,55		8,00	18,00	16.
9.	csütörtök	FÉLÜNNEP 1.		7,00	18,00	17.
10.	péntek	FÉLÜNNEP 2.	17,47	7,00	17,45	18.
11.	szombat	FÉLÜNNEP 3 vége: 18,49		8,00	17,30	19.
12.	vasárnap	FÉLÜNNEP 4.		8,00	17,45	20.
13.	hétfő	HOSÁNÁ RÁBÁ	17,41	7,00	17,45	21.
14.	kedd	SMINI ÁCERET 18,44 MÁZKÍR KB.: 9,30 ESTE: Tórai körmenet		8,00	17,45	22.
15.	szerda	SZIMCHÁT TORÁ vége: 18,42		8,00	17,45	23.
16.	csütörtök	ISZRU CHÁG		7,00	17,45	24.

לשנה טובה תכותבו !

Ismeretlen zsidók nyomában CXXXVII. Schwarz Dávid

Schwarz Dávid (Keszthely, 1850. december 7. – Bécs, 1897. január 13.) technikus, a merev szerkezetű, könnyűfémű készült, kormányozható léghajó feltalálója. Találmányát halála után az özvegyétől vásárolta meg Zeppelin gróf, aki ezen léghajók révén vált világszerte ismertté, míg Schwarz neve lényegében feledésbe merült.

Schwarz zsidó vallású szülők gyermekeként Keszthelyen született, azonban élete nagy részét Zágrábban töltötte, ahol fakereskedelemmel foglalkozott. Technika iránti vonzalma szakmájában is megmutatkozott: gépeket szerkesztett fakitermeléshez.

Az 1880-as években kezdett el foglalkozni a kormányozható léghajó építésének gondolatával. Léghajóját a gumival impregnált ballonszövetnél ellenállóbb anyagból, egészen vékony alumíniumlemezből akarta felépíteni. Terveit Bécsben bemutatta az Osztrák–Magyar Monarchia hadügyminiszterének, ott azonban nem kapott támogatást. Ezután két évig Szentpéterváron dolgozott léghajóján, de amikor a felszállásra kitűzött határidő eredmény nélkül lejárt, a kincstár beszüntette a támogatását.

Oroszországból Berlinbe ment, itt ismerkedett meg Carl Berggel, egy alumíniumfeldolgozó üzem tulajdonosával, akit sikerült meggyőznie tervei kivitelezhetőségéről, és aki a későbbiekben egyrészt anyagilag, másrészt műszakilag támogatta a léghajó megvalósítását. Az alumínium ugyanis akkoriban még új anyag volt, viszont Carl Berg rendelkezett már tapasztalatokkal ezen új anyag feldolgozását illetően. 1895-től a Berlin melletti Tempelhofer Felden együtt dolgoztak az alumíniumból készült, rácsszerkezetű léghajó megvalósításán.

1896 nyarára a léghajó készen állt a próbarepülésre. Szeptember 29-ére tűzték ki a nyilvános próbarepülés dátumát, melyre a német uralkodót is meghívták, aki azonban nem tudott eljönni. A repülést október 9-ére halasztották, ez azonban már a nyilvánosság kizárásával történt. A próbarepülés felemás eredményt hozott, mivel a léghajó megtöltéséhez a Vereinigte Chemische Fabriken csak gyenge minőségű gázt tudott szállítani, s a rossz minőségű hidrogénnek nem volt kellő felhajtóereje. A tesztek azonban bebizonyították, hogy a hajó működőképes és irányítható. A következő felszállást 1897 januárjára tervezték, azonban a feltaláló ezt már nem érte meg: 1897. január 13-án Bécsben szívelégtelenség következtében meghalt.

Schwarz halála után özvegye, Melanie vitte tovább Schwarz munkáját, annak érdekében, hogy egy valódi próbarepülés bebizonyítsa a léghajó használhatóságát. 1897. november 3-án történt meg az első tényleges felszállás, melynek szemtanúja volt Ferdinand von Zeppelin gróf is. Habár a repülés során 460 méteres magasságban az egyik propeller leállt, és a léghajó a földet érésnél emiatt komolyan megsérült, Schwarz léghajójáról a szakértők megállapították, „elgondolása bizonyítja, hogy megtalálták a fémből készült léghajó készítésének és kormányzásának módját”.

Alumíniumváz alkalmazásával és a légcsonaroknak a léghajó testén való elhelyezésével új irányt adott a léghajózásnak. Ferdinand von Zeppelin gróf Schwarz halála után egy évvel megvásárolta a feltaláló özvegyétől a találmányt, és Carl Berggel együttműködve megépítette az első „Zeppelin” léghajót, mely 1900 júliusában a Bodentó partjáról felszállt.

Forrás: (wikipedia)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Ros Hásáná amit az ünnepről tudni kell

Ros hásáná (השנה ראש) a zsidó újév, az ember teremtésének évfordulója (**a zsinagógai újév, a teremtés ünnepe, a naptári év kezdete**). A kifejezés igazi jelentése: az év feje. Ahogyan a nevében is benne van ez a nap az év feje, s mint ilyen a hagyomány szerint nem annyira az önfeledt ünnepelésnek, hanem sokkal inkább a következő évre való készülődésnek kell szentelnünk magunkat. Ezen a napon a lelkünkbe pillantunk, és megpróbáljuk a múlt év hibáit javítani. **Ros hásánát a Talmud az ítélezés napjának (jom hádin)** nevezi, és így ír róla: „**Ros hásánakor minden élőlény elvonul Isten előtt...**” Úgy tartjuk, ilyenkor három könyv van nyitva **Isten** előtt, az első könyvbe az igazak kerülnek, a másodikba a gonoszok, míg a harmadik könyvbe a közepesek. Az igazak ítélete és pecsételése: jó, tehát az élet. A gonoszok ítélete és pecsételése: rossz, tehát a halál. A közepesek ítélete és pecsételése: haladék. Róluk ilyenkor Isten még nem dönt, ők haladékot kapnak arra, hogy javítsanak az életükön.

Ros hásáná első napjának délutánján – ha szombatra esik, akkor másnap – van a táslich szer-tartás, melyet többnyire folyóparton végzünk. Szimbolikusan a vízbe vetjük bűneinket, hogy ezáltal tisztán kezdhezzük meg az újesztendőt. Ezt egészen pontosan úgy kell elképzelni, hogy elsétálunk egy folyópartra, ahol a zsebünkől a morzsákat beleszórjuk a vízbe, amely elviszi azt, vagy egyszerűen csak kicsit belerázzuk a ruhánkat a vízbe. Ezért mondták, hogy a zsidók a halakkal etetik meg a bűneiket.

Az ünnepen, a templomban kötelező meghallgatni a **sófár**, vagyis egy kos szarvából készült kürt hangját. Ez tórai előírás. A vallási törvények szerint napi minimum harminc **sófár** hangot kell hallani. Annak, hogy miért kell **sófárt** szólaltatni, több magyarázata is van. Az egyik ilyen az, hogy felébreszti az embereket, és bűnbánatra készíti őket. Ami valóban igaz, nagyon hátborzongató, misztikus hangja van. Egy másik magyarázat szerint a **sófár** hangjára megnyílik az ég, és az imák és könyör-gések közvetlenül az Örökkévalóhoz jutnak.

Furcsa érzés vesz erőt az emberen, amikor ezt a hangot hallja. Az ünnep első napján **Izsák** megszü-letését, míg a második napon **Izsák** megkötözését olvassák a **Tórából**. Ez utóbbi történet arról szól, hogy amikor az **Örökkévaló** megakadályozta **Izsák** feláldozását, akkor **Ábrahám** egy kost áldozott fel a fia helyett, amely egy bokorba volt gabalyodva a szarvánál fogva. Ez is az oka, hogy a **sófár** kosszarvból készül általában. **Ros hásáná** ünnepén szokás különleges ételeket fogyasztani. A kalács ilyenkor nem hosszúkás, hanem kerek, áldásmondáskor nem sóba, hanem mézbe mártjuk a kalácsot.

Almát is szoktunk mézbe mártva fogyasztani. Gránátalma sem hiányozhat, hiszen a hagyomány sze-rint ennek **613** magja van, vagyis amennyi tórai parancsolatot kell betartanunk. Ezen kívül szokás halfejet is enni, és persze mézes süteményt is. A sok édes, kerek étellel kívánjuk szimbolizálni, hogy az év kerek, teljes, és édes legyen.

Ros hásáná napján szokás halfejet is enni, de legalábbis minden zsidó asztalán van valamilyen hal-étel, és hálnak bizony ott a feje, de általában le van vágva a farka. **Ros hásáná** ugyanis az **év feje**, és a hal egyébként is a szaporodás szimbóluma. Aztán ugye nagyon fontos, hogy az elkövetkező év során mi legyünk a fej, és ne a farkok.

לשנה טובה תכתבו

Raj Tamás: Héber nyelvkönyv kezdőknek XXIV. rész

מֵאָסָר
10 אֶס 1-N
מֵאָסָר
-ig אֶס

תֵּשֶׁבֶט 8

olvasd! מֵאָסָר

Herzl

tűzoltók
מְכַבְּדֵי - אֵשׁ
mentők
מְצַלְּמֵי אֵשׁ
rendőrség
מִשְׁטָרָה

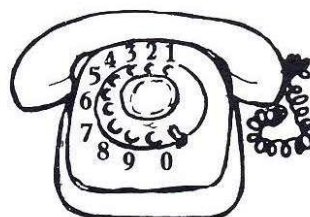
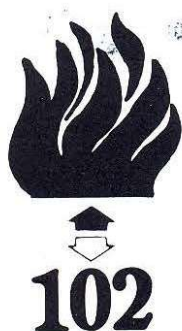
← 0 1 2 3 4 5 6 7 8 Számok (nn)

9 תֵּשֶׁבֶט	6 עֵשֶׂר	3 עֵשֶׂר	0 אֶס
10 עֵשֶׂר	7 עֵשֶׂר	4 אַרְבָּע	1 אֶחָד
	8 מֵאָסָר	5 חֲמֵשׁ	2 שְׁתֵּי

← VIGYÁZZUNK: általában nőnemben számolunk!

קרא את המספרים:

1. מספר הטלפון של משה ה-א: 228071.
2. מספר הטלפון של המורה ה-א: 544963.
3. מ-א: ארבעה קצף מספר 10.
4. צוואר ארבעה ברחוב עופיר מספר 6.
5. ארבע אלפים מספר 9.

RECEPT-TÁR

Leveles tésztában sült almák

Itt is vannak a Ros hásáná kötelező kellékei, az almák. Ez egy elég látványosra sikeredett desszert, de ennek ellenére igen könnyen elkészíthető. Érdeemes vanília fagylalttal, szorbéval vagy tejszínhabbal tálalni, hogy még édesebb legyen az új év kezdete.

Hozzávalók: 4 fő

- 2 lap leveles tészta
- 4 db alma
- ½ csésze barna cukor
- ¼ csésze margarin vagy vaj
- ½ teáskanál fahéj
- ¼ teáskanál gyömbér
- csipet friss szerecsendió
- csipet frissen őrölt szegfűszeg
- ¼ teáskanál só
- ¼ bögre mazsola
- 1 felvert tojás
- porcukor (opcionális)

Elkészítés:

Kivesszük a leveles tésztát a mélyhűtőből és 30 percig szobahőmérsékleten hagyjuk pihenni. Előmelegítjük a sütőt 190 fokra. Egy közepes tálban összekeverjük a margarint (vagy vaját), a cukrot, a szegfűszeget, a gyömbért, a szerecsendőt, a fahéjat és a sót. Hozzáadjuk a mazsolákat és összekeverjük.

Meghámozzuk és kimagozzuk az almákat, úgy, hogy azok egészek maradjanak, de legyen rajtuk egy üreg, hogy meg lehessen őket tölteni. Ezután beletöltjük a keverékünket mindegyik almába.

Kettévágjuk a leveles tészta lapokat, hogy összesen négy darabot kapjunk. Sodrófával mind-egyiket óvatosan kinyújtjuk, hogy valamivel nagyobbak legyenek. A megtöltött almákat a leveles tészták közepére helyezzük, majd ráhajtogatjuk a leveles tésztákat az almákra, hogy teljesen befedje azokat. A felesleges részeket pedig levagdossuk. (Opcionálisan a levágott tésztadarabokból kis leveleket formázhatunk, és elhelyezhetjük dekorációnak az almák tetejére.)

Megkenjük a becsomagolt almákat a felvert tojással, és ízlés szerint porcukrot szórunk a tetejére. 28-32 percig sütjük, amíg aranyszínű lesz, és éppen csak elkezdi levet eresztetni.

Forrás: (kibic)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

						BE- PISZKÍT		KÖRCHIKKI! IZOMBAN REJLIKI!	MÓDO- SÍTOTT ZENEI HANG	VALÓ- SÁGOS	ENERGIA, RÖVIDEN	RÓMAI 100-AS TUTAJ SZÉLEI!		NÉPSZERŰ KOMIKA (ZSUZSA)
						A POÉN 1. RÉSZÉ							Z	
						SEMMI- KOR, BIZALMAS SZÓVAL				EREDETI DZSEM!				
						AZ ŐSZ VÉGE!	KULCSOL A SAHARA TALAJA				FÉLIG LÁGYI!			
						A BOSZ- SZUSÁG INDULAT- SZAVA		NAGYON MEGSZID ADÓSSÁ- GOT LERŐ						
						NŐI SZÍNPA- DI SZE- REPKÖR						VAGY, RÖVIDEN ZENEPE- DAGÓGUS		
						NŐI NÉV					ZABSZEM!			
						ÖSSZE- HANGOLÓ					ÉLES HANGON KIÁLTOZIK			
A KÁD- BA LÉP	A POÉN 2. RÉSZÉ	FEJBE KÖLINTŐ	A DÉL- UTÁNT KÖVETI	KÖZÉPEN ALÁHÚZ!	IMBOLYOG ÍRÁSBAN ELINTÉZ				KÁBÍTÓ- SZER					
						VÉGTAG					VUK ANYJA			
						NYÍLÁS BELSEJE!					KOPOL- TYÚS			
BELGA AUTÓJEL							ZSÉMBEL						A TE- TEJÉRE ENYVEZ	
VADÁSZ REJTEKE							FŐLÉJE TESZ							
KENYE- RET KÉSZÍT				PAPÍRRA VET				HUNOR FIVÉRE						
				PSZICHÉ				FEJVESZ- TETTSÉG						
A PIN- CÉREK EGYIKE						GONDOZ					A FEJÉRE			
						KERESZ- TÚL					ÁLLATI ALVÓHELY			
EGYETLEN PALÁNTA			ISKOLAI ESEMÉNY							SEBEN KÉPZŐDIK				
			RÉVBEN VANI!							KÉZ- FOGÁS				
MÁJ- SZELET!		FIZIO- LÓGIA							ÁLLATI KÖRÖM					
		VÁLASZOL							FOLYÓT MÉLYÍT					
KISSÉ CSALFAI			SZEZON- JELZŐ!			NEVET RAJTA								
			KAPURA RÚG			BORSODI HELYSÉG								
KIS- BARÁNY						DUÓTAG!	KIRÁLYI FEJDISZ							
						FÖLD- MŰVELŐ ESZKÖZ	AFRIKAI ANTILOP							
NÁLA LEN- TEBBRE				HARSOG					ELHÍZOTT					
TUSKÓT FESZÍTŐ				A HARMADIK SZEMÉLYT					KÖZJOG RÉSZE!					
					TARTÓKAR									
					A MŰLT IDŐ EGYIK JELE						NÉMÁN ÉRZŐ!			
JÉGBEN ÁLL!	E										?	A TANULÓ VEZETŐ JELE		

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

IMAI DÖK, GYERTAGYÚJTÁS, IDÖSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2025. Szept. 19. – 2025. Szept. 26.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
19. péntek	6:30	18:30
20. szombat	8:00	18:15
21. vasárnap	7:00	18:30
22. hétfő	6:30	18:30
23. kedd	8:00	18:30
24. szerda	8:00	18:45
25. csütörtök	6:30	18:30
26. péntek	6:30	18:15

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
19. péntek	18:29	20. szombat	19:32
26. péntek	18:15	27. szombat	19:17

Az idei évben is megvásárolhatók a templom jegyek melyek egész évre érvényesek és egységesen 2.000 Ft-ba kerül. A jegyeket értékesíti Bánki Mari és Andrassy Béla.

Csütörtökön tartott Jahrzeit-et Szántó Csaba úr nagyapja emlékére. Reggel az ima befejeztével tikunon látta vendégül a megjelenteket.

2025.09.22.-én este beköszönt az 5786-ik esztendő. Várunk mindenkit sok szeretettel zsinagógánkba. **Az esti ima kezdete: 18:30.** Zsinagógánkba Izraelből érkezik egy kántor, aki Ros Hásáná és Jom Kipur ünnepeinken hagyományos dallammal fogja ellátni a kántori teendőket. Halgassuk együtt minél többen. Zsinagógánk vezetősége mindenkinek LöSöno Tajvót sok erőt és egészséget kíván.

לשנה טובה תכתבו

A 613 PARANCSOLAT

LX.

Tiltó micvák

A szülők verésének tilalma

„Aki apját vagy anyját bántalmazza (üti) halállal lakol”

(2Mózes 21:15)

EMBERBARÁT IDÖSEK KLUBJA

„IDÖSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilélek tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt október 22.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrassy Béla